

V I Lenin

Fjärde extraordinarie allryska sovjetkongressen den 14-16 mars 1918

Innehåll

1. Rapport om en ratificering av fredsfördraget den 14 mars	1
2. Slutord till rapporten om ratificeringen av fredsfördraget den 15 mars 1918.....	10
3. Resolution om ratificering av Brestfreden	15

1. Rapport om en ratificering av fredsfördraget den 14 mars

Kamrater, vi måste i dag behandla en fråga som markerar en vändpunkt i utvecklingen av den ryska, och inte bara ryska utan också den internationella revolutionen. För att rätt lösa frågan om den oerhört betungande fred som sovjetmaktens representanter slutit i Brest-Litovsk och som sovjetmakten nu föreslår er att godkänna, eller ratificera, för att rätt lösa denna fråga måste vi framförallt förstå det historiska innehållet i den vändpunkt som vi nu står inför, vad som främst kännetecknat revolutionens utveckling hittills och vad som var huvudorsaken till det svåra nederlag och den epok av svåra prövningar som vi upplevt.

Huvudorsaken till oenigheten mellan sovjetpartierna i denna fråga är enligt min mening just den omständigheten, att somliga alltför lätt ger efter för känslan av en berättigad och rättvis indignation över det nederlag som sovjetrepubliken tillfogats av imperialismen, alltför lätt stundom faller i förtvivlan och försöker ge ett direkt känslobetonat svar på frågan om revolutionens taktik i stället för att beakta de historiska betingelserna för revolutionens utveckling som de såg ut före den nuvarande freden och som vi ser dem efter freden. Revolutionernas hela historia lär oss emellertid att när vi har att göra med en massrörelse eller klasskamp, särskilt när den som nu utvecklas inte bara i ett ensamt, om också stort land utan omfattar alla de internationella relationernas område, att man i detta fall framförallt och mest av allt måste basera sin taktik på det objektiva läget, noggrant analysera revolutionens hittillsvarande förlopp och orsaken till att detta förlopp svängde så tvärt, så hotfullt och ofördelaktigt för oss.

Betraktar vi vår revolutions utveckling från den synpunkten så ser vi klart att den hittills haft en period av jämförelsevis och i hög grad skenbar självständighet och temporärt oberoende av de internationella relationerna. Den väg som vår revolution följde från slutet av februari 1917 till den 11 februari detta år då den tyska offensiven kom igång, kännetecknades i det stora hela av lätta och snabba framgångar. Betraktar vi revolutionens utveckling i internationell måttstock, från enbart den ryska revolutionens ståndpunkt, så visar det sig att vi under detta år upplevt tre perioder. Den första perioden var när den ryska arbetarklassen tillsammans med alla avancerade, politiskt medvetna och aktiva bönder och stödd av inte bara småbourgeoisin utan också storbourgeoisin sopade bort monarkin under några få dagar. Denna svindlande framgång har dels sin förklaring i att erfarenheterna från 1905 hade gett det ryska folket en enorm reserv av revolutionär stridsförmåga och dels i att ett sådant oerhört efterblivet land som Ryssland hade blivit särskilt lidande av kriget och särskilt tidigt hamnat i ett tillstånd då det var helt omöjligt att fortsätta kriget under den gamla regimen.

Denna korta och kraftiga framgång, då en ny organisation skapades – arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjeter –, följdes av en flera månader lång övergångsperiod för vår revolution, en period under vilken den borgerliga regimen, som genast underminerades av

sovjeterna, gagnades och befästes av mensjevikernas och socialistrevolutionärernas småborgerliga kompromisspartier vilka backade upp den. Denna regim stödde det imperialistiska kriget och de imperialistiska hemliga fördragen, matade arbetarklassen med löften, lade inte ens två strån i kors och vidmakthöll det ekonomiska förfallet. Det var en för oss, för den ryska revolutionen långvarig period under vilken sovjeterna samlade sina krafter, men denna för den ryska revolutionen långvariga period var kortvarig från internationell synpunkt, eftersom det i de flesta ledande länderna tog inte månader utan långa årtionden att övervinna de småborgerliga illusionerna och komma över kompromisserna mellan olika partier, grupper och schatteringar. Denna period, från den 20 april och fram till det att det imperialistiska kriget åter sattes igång i juni av Kerenskij (vilken hade ett hemligt imperialistiskt fördrag i fickan), spelade en avgörande roll. Under denna period upplevde vi nederlaget under julidagarna och Kornilovs kupp försök, och först genom masskampens erfarenheter, först när de breda arbetar- och bondemassorna genom egen erfarenhet och inte genom predikningar insåg hur fullständigt meningslös den småborgerliga kompromisspolitiken var, först då, efter en långvarig politisk utveckling, efter ett långt förberedelsestadium och sedan en förändring inträtt i partigruppernas stämningar och åsikter, hade marken beretts för oktoberupproret. Den tredje perioden hade inträtt i den ryska revolutionen, i dess första, från den internationella revolutionen isolerade eller temporärt avskilda skede.

Denna tredje period, oktoberperioden, var en organisationsperiod. Den var den svåraste av alla men uppvisade samtidigt de största och snabbaste segrarna. Efter oktober blev vår revolution, som hade överlåtits makten åt det revolutionära proletariatet, som upprättat dess diktatur och säkrat det stöd från det övervägande flertalet av proletariatet och fattigbönderna, efter oktober blev revolutionen ett segerrikt triumftåg. Över hela Ryssland inleddes ett inbördeskrig genom att utsugarna, godsägarna och bourgeoisin, satte sig till motstånd med en del av den imperialistiska bourgeoisins stöd.

Inbördeskriget började, och sovjetmaktens motståndare, de arbetande och utsugna massornas fiender visade sig i detta krig vara mycket svaga; inbördeskriget blev ett oavbrutet triumftåg för sovjetmakten eftersom dess motståndare, utsugarna, godsägarna och bourgeoisin, saknade varje politiskt och ekonomiskt stöd. Deras offensiv gick i stöpet. Kampen mot dem var inte så mycket en militär operation som agitation; skikt efter skikt, massa efter massa, t. o. m. de arbetande kosackerna, vände sig bort från de utsugare som ville leda dem från sovjetmakten.

Denna period av segerrikt triumftåg för proletariatets diktatur och sovjetmakten, då den stora massan av arbetande och utsugna i Ryssland förbehållslöst och definitivt drogs över på dess sida, utgjorde den sista och högsta punkten i den ryska revolutionens dittillsvarande utveckling som kännetecknades av skenbart oberoende av världsimperialismen. Detta var anledningen till att ett land som var enastående efterblivet och i hög grad förberett för en revolution genom erfarenheterna från 1905 så snabbt, lätt och systematiskt förde fram till makten den ena klassen efter den andra och avskaffade varierande politiska former ända fram till den politiska struktur som utgör det senaste ordet inte bara i den ryska revolutionen utan även i de västeuropeiska arbetarrevolutionerna, ty sovjetmakten konsoliderades i Ryssland och vann definitivt de arbetande och utsugna massornas sympatier därför att den hade förintat den gamla statsmaktens förtrycksapparat, därför att den lade grunden till en ny och högre statstyp som hade förebådats av Pariskommunen. Kommunen störtade den gamla apparaten och ersatte den med massornas egna väpnade styrka, ersatte den borgerligt parlamentariska demokratin med de arbetande massornas demokrati, vilken uteslöt utsugarna och innebar ett systematiskt undertryckande av deras motstånd.

Det var vad den ryska revolutionen hade utträttat under denna period, det var orsaken till att en liten förtrupp i den ryska revolutionen fick uppfattningen att detta segertåg, denna snabba frammarsch av den ryska revolutionen segerrikt skulle kunna fortsätta. Däri bestod deras fel,

eftersom den period då revolutionen i sin utveckling i Ryssland överlämnade makten från den ena klassen till den andra och övervann klasskompromisserna inom enbart Ryssland, denna period var historiskt möjlig endast därför att världsimperialismens största rovdjur för tillfället hade hejdat i sin offensiv mot sovjetmakten. En revolution som störtade monarkin under några få dagar, som uttömde alla kompromissförsök med bourgeoisin under några månader och som slog ned allt motstånd från bourgeoisins sida under några veckor av inbördeskrig, en sådan revolution, en revolution för en socialistisk republik kunde existera sida vid sida med de imperialistiska rövarmakterna, mitt bland världsimperialismens vilda bestar endast därför att bourgeoisin var lamslagen i sin offensiv mot Ryssland genom en inbördes kamp på liv och död.

Och därefter började den period som vi har en så påtaglig och tung känning av, en period av mycket svåra nederlag och prövningar för den ryska revolutionen, då vi i stället för en snabb, direkt och öppen attack mot revolutionens fiender får vidkännas de svåraste nederlag och retirera inför en styrka som är oss ojämförligt överlägsen, inför den internationella imperialismen och finanskapitalet, inför den krigsmakt som hela bourgeoisin med dess moderna teknik och organisationsstyrka samlat mot oss för att kunna fortsätta att utplundra, förtrycka och förkväva små nationer. Vi måste börja tänka på styrkejämvt, vi ställdes inför en kolossalt svår uppgift, vi mötte på slagfältet en helt annorlunda fiende än Romanov eller Kerenskij, vilka inte kan tas på allvar – vi konfronterades med den internationella imperialistiska bourgeoisins styrkor, hela dess krigsmakt, vi stod ansikte mot ansikte med världsrövare. Och eftersom hjälpen från det socialistiska världsproletariatet lät vänta på sig så måste vi självfallet ensam inlåta oss i strid med dessa krafter och led ett svidande nederlag.

Denna epok är en epok av svåra nederlag och reträtter, då vi måste försöka rädda åtminstone en liten del av våra positioner när vi drar oss tillbaka inför imperialismen och väntar på att den allmänna internationella situationen skall förändras, att det europeiska proletariatets krafter skall hinna till vår undsättning, krafter som finns, som mognar men som inte kunde komma tillrädda med sin fiende lika lätt som vi; det vore en mycket stor illusion och ett mycket stort fel att glömma, att det var lätt för den ryska revolutionen att börja men svårt att ta de fortsatta stegen. Så måste det oundvikligen vara, eftersom vi hade att göra med det mest ruttna och efterblivna politiska systemet. Den europeiska revolutionen måste ge sig i kast med bourgeoisin, med en fiende som är ojämförligt mycket starkare och under förhållanden som är ojämförligt mycket svårare. För den europeiska revolutionen blir det mycket svårare att börja. Vi ser att den har det ojämförligt mycket svårare att göra den första bräschen i det system som trycker ned den. Den får det emellertid mycket lättare att gå över till den andra och tredje etappen i sin revolution. Och på annat sätt kan det heller inte vara på grund av det nuvarande styrkeförhållandet på den internationella arenan mellan de revolutionära och de reaktionära klasserna. Det är den huvudförändring som ständigt glöms av dem som inte betraktar, den nuvarande situationen, revolutionens ovanligt svåra läge från historisk synpunkt utan låter känslor och indignation ta överhand. Den historiska erfarenheten lär oss också att det i alla revolutioner under en tvär strömkantring, under en övergång från snabba segrar till svåra nederlag alltid har inträtt en period av pseudorevolutionära fraser som oföränderligt varit den revolutionära utvecklingen till stor skada. Och, kamrater, vi kommer att vara i stånd att rätt värdera vår taktik först om vi tar fasta på den strömkantring som förde oss från snabba, lätta och fullständiga segrar till svåra nederlag. Det är en enastående svår och enastående allvarlig fråga som ställts i och med den nuvarande vändpunkten i revolutionsutvecklingen – från lätta segrar inuti landet till ovanligt svåra nederlag utifrån – och denna övergång i hela världrevolutionen från epoken av propaganda och agitation i den ryska revolutionen med en avvaktande imperialism till en imperialistisk offensiv mot sovjetmakten ställer hela den internationella rörelsen i Västeuropa inför en ytterligt svår och akut fråga. Om vi har detta

historiska inslag i tankarna så måste vi reda ut hur Rysslands huvudintressen i frågan om den nuvarande ytterligt svåra, s. k. skändliga freden tog form.

I polemiken med dem som vägrar inse nödvändigheten av denna fred har jag ofta mött argumentet att ståndpunkten att freden bör undertecknas endast skulle representera intressena hos de trötta bondemassorna, deklasserade soldaterna osv. osv. När jag hör sådana förklaringar och hänvisningar blir jag alltid förvånad över att kamraterna kan glömma den nationella utvecklingens klassaspekt, att de kan komma med så långsökta förklaringar. Som om proletariats parti när det tog makten inte i förväg hade räknat med att endast ett förbund mellan proletariatet och halvproletariatet, dvs. fattigbönderna, dvs. bondeflertalet i Ryssland, kunde trygga sovjeternas revolutionära makt, dvs. majoritetens, den verkliga folkmajoritetens makt, att varje försök att ta makten, särskilt under svåra vändpunkter i historien, dessförutan skulle vara meningslöst. Som om vi nu kunde slänga denna av oss allmänt erkände åsikt och i stället nöja oss med ett föraktfullt omnämnande av böndernas och de deklasserade soldaternas trötthet. Beträffande böndernas och de deklasserade soldaternas trötthet måste vi säga, att landet kan bjuda motstånd, att fattigbönderna kan bjuda motstånd endast så långt dessa fattigbönders krafter det medger.

När vi tog makten i oktober så stod det klart att händelseutvecklingen med nödvändighet ledde till detta, att sovjeternas orientering mot bolsjevismen innebar en omsvängning över hela landet, att bolsjevikernas maktövertagande skulle inträffa med nödvändighet. Vi insåg detta när vi tog makten i oktober, och vi sade oss själva och hela folket alldeles klart och otvetydigt att det var en övergång av makten till proletariatet och fattigbönderna, att proletariatet visste att bönderna skulle stödja det – och ni vet själva i vilka frågor: i dess aktiva kamp för fred och dess vilja att fortsätta kampen mot finanskapitalet. Här har vi inte gjort något fel, och ingen som åtminstone något så när tar fasta på klasskrafterna och klassrelationerna kan bortse från den odiskutabla sanningen att vi inte kan kräva av ett småbonde-land, som redan gjort så mycket både för den europeiska och för världsrevolutionen, att det skall fortsätta kampen i den svåra, den mycket svåra situationen då hjälpen från det väst-europeiska proletariatet som utan tvivel är på väg – det har bevisats av fakta, strejker osv. – då denna hjälp är på väg men otvivelaktigt försenats. Därför säger jag att alla sådana hänvisningar till bondemassornas trötthet osv. helt enkelt visar att de som tillgriper dem saknar argument och är fullständigt hjälplösa, att de är helt ur stånd att fatta klassrelationerna som helhet, i deras totala sammanhang, relationerna inom proletariatets och bondemassans revolution. Det är först när vi varje gång historien gör ett tvärt kast bedömer klassrelationerna som helhet, relationerna mellan alla klasser och inte lösrycker enskilda exempel och enskilda fall, som vi känner att vi står på den stabila grunden av en analys av sannolika fakta. Jag inser mycket väl att den ryska bourgeoisin vill locka oss ut i ett revolutionärt krig idag, eftersom ett sådant krig är en absolut omöjlighet för oss. Detta fordrar bourgeoisins klassintressen.

När vi bara hör ropen om en skändlig fred och inte ett ord om vem som har försatt armén i detta läge så förstår jag utmärkt väl att det är bourgeoisin tillsammans med Delo Narodas anhängare, Tseretelis mensjeviker, Tjernov & Co. och deras eftersägare (*applåder*), jag förstår utmärkt väl att det är bourgeoisin som ropar efter ett revolutionärt krig. Det kräver dess klassintressen, det kräver dess önskan att sovjetmakten skall göra ett felsteg. Det är fullt naturligt att man får höra sådant av människor som å ena sidan fyller spalterna i sina tidningar med kontrarevolutionära skrivelser ... (*Röster*: »De har alla indragits.») Tyvärr inte alla, men de skall alla läggas ned. (*Applåder*) Jag skulle vilja se ett proletariat som skulle tillåta kontrarevolutionärerna, de som stöder och samarbetar med bourgeoisin att fortsätta att utnyttja sitt rikedomsmonopol för att söva folket med sitt borgerliga opium. Ett sådant proletariat finns det inte. (*Applåder*)

Jag förstår mycket väl att dylika publikationer vråker ur sig enbart ylanden, tjut och skrik mot den skändliga freden, jag förstår mycket väl att de personer som gillar detta revolutionära krig – från kadeter till högersocialistrevolutionärer – är desamma som välkomnar tyskarna när de rycker fram, triumferande förklarar »Här kommer tyskarna!» och låter sina officerare sätta på sig axelklaffarna igen och spatsera omkring i områden som ockuperats av den tyska imperialismen. Nej, jag är inte det minsta förvånad över att dessa borgare och samarbetsmän predikar revolutionskrig. De önskar att sovjetmakten skall hamna i en fälla. De har bekant färg, dessa borgare och samarbetsmän. Vi har sett dem och ser dem fortfarande livs levande, vi vet att det i Ukraina finns ukrainska Kerenskij, ukrainska Tjernov och ukrainska Tsereteli – det är herrar Vinnitjenko et consortes. Dessa herrar, de ukrainska Kerenskij, Tjernov och Tsereteli, hemlighöll för folket den fred som de slöt med de tyska imperialisterna, och nu försöker de att med hjälp av tyska bajonetter störta sovjetmakten i Ukraina. Det är vad dessa borgare, samarbetsmän och deras meningsfränder har gjort. (*Applåder*) Det är vad de har gjort, dessa ukrainska borgare och samarbetsmän, vars åskådliga exempel vi har framför oss, vilka höll tyst om och fortsätter att dölja sina hemliga fördrag för folket och vilka med tyska bajonetter nu går mot sovjetmakten. Det är vad den ryska bourgeoisin vill, vart bourgeoisins eftersägare medvetet eller omedvetet vill driva sovjetmakten. De vet att den för närvarande på inga villkor kan klara sig mot den mäktiga imperialismen i ett imperialistiskt krig. Därför är det endast i ljuset av denna internationella situation, av denna allmänna klassituation som vi kan förstå hela vidden av det fel som begåtts av dem vilka likt vänstersocialistrevolutionärerna ryckts med av en teori som förekommer i alla revolutioners historia under svåra ögonblick och som till hälften består av förtvivlan och till hälften av fraser. I stället för att nyktert betrakta verkligheten och utifrån klasskraftsståndpunkt värdera revolutionens uppgifter i förhållande till de inre och yttre fienderna så uppmanas vi att avgöra en allvarlig och mycket svår fråga enbart under känslornas inflytande, enbart från känslsynpunkt. Det är en oerhört svår och skymflig fred. Jag har själv flera gånger i mina uttalanden och tal jämfört den med freden i Tilsit som efter flera svåra nederlag påtvingades det preussiska och tyska folket av erövraren Napoleon. Visst är freden ett mycket svårt nederlag och en förnedring för sovjetmakten, men om man med enbart detta som utgångspunkt appellerar till känslan, väcker indignation och försöker lösa en stor historisk fråga på detta sätt, så hamnar man i samma löjliga och bedrövliga läge som hela socialistrevolutionära partiet en gång befann sig i (*applåder*) när det 1907, i en situation som hade vissa gemensamma drag med den nuvarande också appellerade till revolutionärernas känslor. Efter det ytterligt svåra nederlaget för vår revolution 1906 och 1907 dikterade Stolypin lagarna om tredje riksduman för oss – mycket skymfliga och hårda arbetsvillkor i en av de mest avskyvärda representationsinstitutionerna. Vårt parti beslöt den gången efter en kort inre vacklan – denna vacklan var större än vad den är idag – att vi inte har rätt att ge efter för känslan, att hur stor vår förbittring och indignation i samband med den skymfliga tredje duman än var så måste vi konstatera att det inte var fråga om en tillfällighet utan om en historisk nödvändighet i klasskampens utveckling; klasskampen hade inte krafter nog att fortsätta men den skulle samla dessa krafter t. o. m. under de skymfliga betingelser som hade dikterats oss. Det visade sig att vi hade rätt. De som försökte sporra folk med revolutionära fraser, med att appellera till rättvisan – eftersom de representerade känslor som var tredubbelt berättigade –, de fick en läxa som ingen tänkande och reflekterande revolutionär kommer att glömma.

Revolutionernas gång är inte så jämn att det säkrar ett snabbt och lätt uppsving. Det har inte funnits en enda större revolution, inte ens i nationell måttstock, som ej skulle ha upplevt en besvärlig period av nederlag, och i sådana allvarliga frågor som massrörelser och den revolutionära utvecklingen kan en revolutionär inte inta den attityden att han förklarar en fred vara skändlig och förnedrande och därefter säger att han inte kan acceptera den; det räcker inte med att komma med agitationsfraser och klandra oss för denna fred – den hör till

revolutionens abc, till alla revolutioners välkända erfarenheter. Vi måste lära av våra erfarenheter från och med 1905 – och finns det någonting som vi är rika på, finns det en orsak till att arbetarklassen och fattigbönderna i Ryssland åtog sig den mycket svåra och hedersamma uppgiften att börja den socialistiska världsrevolutionen så är det därför att det ryska folket tack vare ett sammanträffande av historiska omständigheter kunde genomföra två stora revolutioner i början av 1900-talet – vi måste lära av dessa revolutioners erfarenheter, vi måste förstå att endast om vi beaktar de förändrade klassrelationerna mellan ett land och ett annat kan vi definitivt fastställa att vi inte är i stånd att ta upp kampen för närvarande. Vi måste ta hänsyn till detta och säga oss: oavsett vilket andrum vi får, oavsett hur osäker, kort, tung och förnedrande freden än blir så är fred bättre än krig, eftersom den ger folkmassorna möjlighet att hämta andan, den gör det möjligt att rätta till det som bourgeoisin ställt till med, samma bourgeoisin som nu väsnas överallt där möjlighet finns, särskilt under tyskarnas skydd i de ockuperade områdena. (*Applåder*)

Bourgeoisin skriker att det ju är bolsjevikerna som demoraliserat armén, att det inte finns någon armé och det är bolsjevikernas fel. Men låt oss göra en tillbakablick, kamrater, låt oss framförallt kasta en blick på revolutionens utveckling. Ni vet ju att deserteringarna och arméns demoralisering började långt före revolutionen, redan 1916, och att var och en som då såg armén måste bekräfta det. Vad gjorde vår bourgeoisin för att förebygga detta? Är det kanske inte klart, att bourgeoisin då satt inne med den enda chansen till räddning från imperialisterna, att denna chans dök upp i mars–april när sovjetorganisationerna hade kunnat ta makten genom en enkel handrörelse mot bourgeoisin? Och ifall sovjeterna då hade övertagit makten, ifall borgerliga och småborgerliga intellektuella tillsammans med socialistrevolutionärerna och mensjevikerna i stället för att hjälpa Kerenskij att föra folket bakom ljuset, undansmussa hemliga fördrag och leda armén till anfall hade kommit armén till hjälp med vapen och proviant och tvingat bourgeoisin att med hela intelligentsians bistånd stödja fosterlandet – inte krämarnas fosterland, inte fosterlandet med fördrag som bidrar till folkslakt (*applåder*) –, ifall sovjeterna hade tvingat bourgeoisin att hjälpa arbetarnas, hela det arbetande folkets fosterland och på detta sätt hade lättat bördan för den trasiga, barfota och hungriga armén – först i detta fall hade vi möjligen fått en tiomånadersperiod. Det skulle ha räckt för att låta armén hämta andan och ge den ett enhälligt stöd så att den utan att vika ett steg från fronten skulle kunna föreslå en allmän demokratisk fred och riva sönder de hemliga fördragen, så att den skulle kunna hålla ställningarna och inte retirera ett enda steg. Det var en fredschans som arbetarna och bönderna skänkte sitt gillande och stöd. Det skulle ha varit en försvarstaktik, inte för att försvara Romanovs, Kerenskij, Tjernovs och deras likars fosterland med hemliga fördrag och fal bourgeoisin utan de arbetande massornas fosterland. Det visar vems fel det är att övergången från krig till revolution och från den ryska revolutionen till världssocialism är behäftad med så svåra prövningar. Det är varför förslaget om ett revolutionskrig klingar som en tom fras när vi vet att vi inte har någon armé och att det var omöjligt att hålla kvar armén, och folk som kände till sakernas läge måste inse att vårt dekret om demobilisering inte var gripen ur luften utan en uppenbar nödvändighet, en enkel följd av omöjligheten att hålla kvar armén. Det gick inte att hålla kvar armén. Och den officer, en icke-bolsjevik, som redan före oktoberupproret sade att armén inte kunde och inte skulle slåss hade rätt. Det var resultatet av flera månaders köpsläende med bourgeoisin och alla talen om nödvändigheten att fortsätta kriget; oavsett vilka ädla känslor som låg bakom dessa tal av flera revolutionärer, eller av få revolutionärer, så visade de sig vara tomma revolutionära fraser som spelade världsimperialismen i händerna i dess strävan att plundra ännu flera och ännu mera, vilket den också har hunnit göra efter vår taktiska eller diplomatiska miss när vi inte undertecknade Brestfreden. När vi sade motståndarna till fredsslutet att en något så när lång frist skulle ha fått dem att inse att arméns tillfrisknande och de arbetande massornas intressen

är viktigast av allt och att det är därför som freden måste slutas, så invände de att det inte kunde bli någon frist.

Vår revolution skiljer sig emellertid från alla tidigare just genom att den hos massorna framkallade en strävan att bygga och skapa, och även i byar bortom all ära och redlighet har de arbetande massorna, förnedrade, förödmjukade och förtryckta av tsarer, godsägare och borgare, rest sig. Denna period av revolutionen slutförs först nu, när revolutionen på landsbygden bygger upp ett nytt liv. Och för att vinna denna andningspaus, hur kortvarig och obetydlig den än skulle bli, var vi förpliktade att underteckna fredsfördraget om vi ställer de arbetande massornas intressen högre än intressena hos de borgerliga sabelskramlare som kallar oss i strid. Det är vad revolutionen lär oss. Revolutionen lär, att när vi gör diplomatiska fel, när vi antar att de tyska arbetarna skall komma till vår hjälp i morgon och hoppas att Liebknecht skall segra ofördröjligen (och vi vet att Liebknecht hur som helst kommer att segra, det följer med nödvändighet i arbetarrörelsens utveckling) (*applåder*), så innebär detta att reflexionslöst tillämpade revolutionära paroller i en socialistisk rörelse i en svår situation förvandlas till fraser. Det finns ingen representant för de arbetande, ingen hederlig arbetare som skulle vägra att göra de största offer för att hjälpa den socialistiska rörelsen i Tyskland, därför att han under hela denna tid vid fronten lärt sig skilja mellan de tyska imperialisterna och de av tysk disciplin plågade soldaterna, vilka till största delen sympatiserar med oss. Därför säger jag att den ryska revolutionen i praktiken har rättat vårt fel, har rättat det genom denna frist. Troligen blir den mycket kortvarig men vi har chansen att få ett må vara mycket kort andrum för att den utmattade och hungriga armén skall inse att den kan hämta andan. För oss är det klart att perioden av gamla imperialistiska krig är över och att vi hotas av att nya krig med nya favoriter bryter ut, men sådana har förekommit under flera historiska epoker och de har alla särskilt tillspetsats mot slutet. Och det gäller nu att man förstår detta inte bara på möten i Petrograd och Moskva; det som behövs är att flera tiotals miljoner förstår detta på landsbygden, att den mest upplysta delen av landsbygdsbefolkningen som upplevt krigets alla favoriter och som vänder hem från fronten skall bidra till denna uppfattning och att den stora bonde- och arbetarmassan kommer till insikt om nödvändigheten av en revolutionär front och säger att vi gjorde det rätta.

Man säger oss att vi har förrått Ukraina och Finland – vilken skam! Men situationen är sådan att vi är avskurna från Finland, som vi hade en tyst överenskommelse med före revolutionen och som vi nu slutit ett formellt fördrag med. Man säger att vi offerar Ukraina, som Tjernov, Kerenskij och Tsereteli är på väg att störta i fördärvet; man säger att vi är förrädare, att vi har förrått Ukraina! Jag säger: kamrater, jag har sett så mycket i revolutionens utveckling att jag inte låter mig bringas ur fattningen av ilskna blickar och rop från personer som låtit känslorna ta överhand och förlorat förmågan att resonera. Här ett enkelt exempel. Tänk er att två vänner är ute och går om natten och att de blir överfallna av tio man. Om då dessa skurkar omringar den ene, vad återstår då för den andre att göra? Han kan inte hjälpa den förste, och om han springer sin kos, kan han då kallas förrädare? Men anta nu att det inte längre är fråga om personer eller rent känslomässiga saker, utan att det är fem arméer på 100 000 man vardera som inringat en armé på 200 000 som kan undsättas av en annan armé. Om den sistnämnda armén vet att den oundvikligen kommer att gå i en fälla så måste den retirera; det måste den göra även till priset av en skändlig vidrig fred. Ni kan kalla den vad ni vill men freden måste slutas. Det är här inte fråga om känslorna hos en duellant som drar sin värja och säger att han måste dö eftersom han tvingas att underteckna ett förnedrande fredsavtal. Vi vet emellertid alla, att vilka beslut vi än fattar så har vi ingen armé, och inget poserade kommer att befria oss från nödvändigheten att retirera för att vinna tid, för att armén skall få en andningspaus. Det kommer envar att medge som ser verkligheten i ansiktet och inte bedrar sig själv med

revolutionära fraser. Det måste var och en veta som ser fakta i ansiktet och inte lurar sig själv med fraser och högmod.

Ifall vi vet detta så är det vår revolutionära plikt att underteckna detta hårda, mycket hårda och påtvingade fördrag, eftersom vi på detta sätt vinner en bättre ställning både för oss själva och för våra bundsförvanter. Har vi kanske förlorat på att vi undertecknade fredsfördraget den 3 mars? Envar som vill se på saken utifrån massrelationernas ståndpunkt och inte ur en aristokratisk duellants synvinkel kommer att förstå, att det är självbedrägeri, ett oerhört bedrägeri gentemot folket att acceptera krig och kalla detta krig revolutionskrig när vi inte har någon armé eller bara har en sjuk spillra av armén. Det är vår plikt att säga folket sanningen: Visst är det en oerhört svår fred, Ukraina och Finland går förlorade, men vi måste acceptera den. Hela det arbetande och klassmedvetna Ryssland kommer att acceptera freden därför att det känner till den osminkade sanningen, det vet vad krig innebär, det vet att det är självbedrägeri att sätta allt på ett kort och lita på att en tysk revolution skall utbryta

Med detsamma. Genom att underteckna freden har vi fått detsamma som vi gav våra vänner i Finland, nämligen andrum och hjälp och inte undergång.

Jag känner till exempel från historien då mycket mer rovgiriga fredsfördrag undertecknades som utlämnade livskraftiga folk åt segraren på nåd och onåd. Vi kan jämföra vår fred med freden i Tilsit. Freden i Tilsit påtvingades Preussen och Tyskland av den segerrike erövraren. Den var så hård att inte bara alla de tyska staternas huvudstäder besattes och preussarna kastades tillbaka till Tilsit, vilket är detsamma som om vi skulle ha förjagats till Omsk eller Tomsk. Inte nog därmed; det värsta var att Napoleon tvingade de besegrade folken att stödja honom med hjälptrupper i hans krig; och när inte desto mindre situationen blev sådan att de tyska folken måste hålla stånd mot erövrarens anfall, när de franska revolutionskrigens epok ersattes av epok av imperialistiska erövringskrig, då framstod klart och tydligt det som våra frasmakare, vilka utmålar ett fredsslut som ett fall, inte vill inse. En sådan mentalitet är acceptabel för en aristokratisk duellant men inte för en arbetare och bonde. Den sistnämnde har gått ut krigets hårda skola och lärt sig att våga för och emot. Det har förekommit svårare prövningar som också mer efterblivna folk gått igenom. Även tyngre fredsfördrag har slutits, och det gjorde tyskarna vid en tidpunkt då de inte hade någon armé eller hade en sjuk armé liksom vår är nu. De slöt en oerhört betungande fred med Napoleon. Och denna fred innebar inte Tysklands fall, tvärtom, den blev en vändpunkt, säkrade nationens skydd och uppsving. Vi står också inför en sådan vändpunkt, vi upplever liknande betingelser. Det gäller att se sanningen i vitögat och bannlysa fraser och svulstigheter. Vi måste säga, att om freden är nödvändig så måste den slutas. Befrielsekriget, klasskriget, folkkriget kommer att ersätta napoleonkriget. Napoleonkrigens system kommer att förändras, krig kommer att avlösas av fred och fred av krig, och varje ny betungande fred har alltid följts av ännu mer omfattande krigsförberedelser. Det tyngsta av alla fredsfördrag, freden i Tilsit, har gått till historien som början till en vändpunkt för det tyska folket; när det retirerade till Tilsit och Ryssland så vann det i själva verket tid och väntade på en förändring av den internationella situationen som en tid hade låtit Napoleon triumfera – Napoleon var en likadan rövare som Hohenzollern och Hindenburg är nu –, på att det tyska folket som hade utmattats av årtionden av napoleonkrig och nederlag skulle tillfriskna andligt och återuppstå till nytt liv. Det är vad historien lär oss, det är varför varje förtvivlan och frasmakeri är brottsligt, det är varför var och en kan säga: ja, de gamla imperialistiska krigen är på upphällningen, den historiska vändpunkten har inträtt.

Vår revolution var ett oavbrutet triumftåg alltsedan oktober men nu har en lång och svår tid inletts. Vi vet inte hur lång den blir men säkert är att det blir en lång och svår period av nederlag och återtåg, därför att styrkeförhållandet är som det är och därför att vi genom att retirera ger folket en möjlighet att hämta sig. Vi bör göra det möjligt för varje arbetare och bonde att upptäcka den sanning som sätter dem i stånd att förstå att nya krig från

rövarimperialisternas sida mot de förtryckta folken kommer att börja, som får arbetaren och bonden att inse att vi måste resa oss till fosterlandets försvar eftersom vi har blivit fosterlandsförsvarare efter oktober. Från och med den 25 oktober har vi öppet sagt att vi går in för fosterlandets försvar, ty vi har ett fosterland från vilket vi har förjagat Kerenskij, Tjernov & Co., ty vi har annullerat de hemliga fördragen och oskadliggjort bourgeoisin – tills vidare dåligt men vi skall lära oss göra det bättre.

Kamrater, det finns en ännu viktigare skillnad mellan det tyska folket och det ryska vilket tillfogats ett svårt nederlag av de tyska inkräktarna, det finns en mycket stor skillnad som jag måste nämna även om jag flyktigt berört den tidigare i talet. Kamrater, när det tyska folket för drygt hundra år sedan hamnade i en period av de svåraste erövringskrig och var tvunget att retirera och sluta det ena skymfliga fredsfördraget efter det andra innan det vaknade, då stod det till på det sättet att det tyska folket var svagt och efterblivet – och ingenting mer. Mot sig hade det inte bara den segerrike Napoleons militära styrka och makt, mot sig hade det ett land som stod högre revolutionärt och politiskt, som i alla avseenden var överlägset Tyskland, som var ojämförligt mycket mer avancerat än andra länder, som hade sagt det senaste ordet i utvecklingen. Detta land stod ojämförligt mycket högre än ett folk som försmäktade under imperialisternas och godsägarnas förtryck. Det var som sagt ett folk som var enbart svagt och efterblivet men det förmådde tillgodogöra sig den bittra läxan och resa sig upp. Vårt läge är bättre, vi är inte bara ett svagt och efterblivet folk, vi är ett folk som – inte tack vare särskilda förtjänster eller historisk predestination utan på grund av ett sammanträffande av historiska omständigheter – var i stånd att åta sig hedersuppdraget att höja den socialistiska världsrevolutionens fana. (*Applåder*)

Jag är mycket väl medveten om, kamrater, att denna fana har lyfts av svaga händer, och det har jag sagt flera gånger. Arbetarna i det mest efterblivna landet kan inte hålla fanan om inte arbetarna i alla utvecklade länder kommer till deras hjälp. De socialistiska omdaningar som vi utfört är i mångt och mycket ofullständiga, svaga och otillräckliga; de kommer att tjäna som en anvisning för de avancerade arbetarna i Västeuropa som skall säga sig: »Ryssarna har börjat, fast inte på rätt sätt.» Det viktiga är emellertid att vårt folk i förhållande till det tyska folket är inte bara svagt och efterblivet utan det folk som höjt revolutionens fana. Medan bourgeoisin i vilket land som helst fyller spalterna i sina publikationer med förtal mot bolsjevikerna, medan den imperialistiska pressen i Frankrike, England, Tyskland osv. enstämmigt skäller på bolsjevikerna, så finns det inget enda land där vår socialistiska makts namn och paroller skulle framkalla utbrott av indignation på ett arbetarmöte. (*Utrop: »Det är lögn!»*) Det är inte alls lögn utan sanning. Envar som varit i Tyskland, Österrike, Schweiz eller Amerika under de senaste månaderna kommer att säga er att det inte är lögn utan sanning, att den ryska sovjetmaktens namn och paroller möts med största entusiasm bland arbetarna, att arbetarmassorna trots alla borgerliga lögn i Tyskland, Frankrike osv. insett att det är deras sak som vi gör här i Ryssland, hur svaga vi än är. Ja, vårt folk har lagt en tung börda på sina skuldror, men ett folk som skapat sovjetmakten kommer aldrig att gå under. Och jag upprepar: ingen politiskt medveten socialist, ingen arbetare som reflekterar över revolutionshistorien kan bestrida att sovjetmakten trots alla sina brister – vilka jag alltför väl har reda på och vilkas betydelse jag utmärkt väl känner till –, att sovjetmakten är den högsta statstypen, en direkt fortsättning av Pariskommunen. Den ligger ett steg före alla andra europeiska revolutioner, och därför befinner vi oss inte i ett lika svårt läge som det tyska folket för hundra år sedan. Den enda chans det av feodalismen förtryckta tyska folket hade då var ett förändrat styrkeförhållande mellan plundrarna, en konflikt som kunde utnyttjas och tillfredsställande av krav som ställdes av rövaren Napoleon, rövaren Alexander I och den plundrande engelska monarkin, och ändå blev inte freden i Tilsit det tyska folkets undergång. Och vi befinner oss som sagt i ett bättre läge, vi har en stark bundsförvant i alla de

västeuropeiska länderna, det internationella socialistiska proletariet, som står på vår sida vad våra fiender än skulle påstå. (*Applåder*) Det stämmer, denne bundsförvant har det inte så lätt att höja sin röst, liksom det inte heller var lätt för oss att göra det före slutet av februari 1917. Denne bundsförvant verkar under jorden, under de förhållanden av militärfångelse som införts i alla imperialistiska länder, men han känner oss och förstår vår sak; han har svårt att komma till vår undsättning och därför behöver de sovjetiska trupperna en hel del tid och tålamod och måste utstå en mängd svåra prövningar innan han kan hjälpa oss – vi kommer att utnyttja även det minsta lilla tillfälle för att dra ut på tiden eftersom tiden arbetar för oss. Vår sak blir allt starkare, imperialismens krafter försvagas, och vilka prövningar och nederlag som »Tilsit»-freden än kommer att ge upphov till så inleder vi vår reträttaktik. Och jag upprepar än en gång: det råder inget tvivel om att både det klassmedvetna proletariet och de klassmedvetna bönderna är på vår sida, och vi kommer inte bara att kunna hjältemodigt gå till anfall utan också att hjältemodigt retirera och vi skall vänta tills det internationella socialistiska proletariet kommer till vår undsättning för att sedan börja en andra socialistisk revolution, redan i världsmåttstock. (*Applåder*)

Publicerat i *Pravda (Sotsial-Demokrat)* nr 47 o. 48, den 16 o. 17 (3 o. 4) mars 1918

V. I. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 36, sid. 92-111

2. Slutord till rapporten om ratificeringen av fredsfördraget den 15 mars 1918

Kamrater, om jag skulle vilja finna en bekräftelse på vad som sades i mitt första tal beträffande karaktären av det revolutionära krig som man föreslår oss, så skulle talet av vänstersocialistrevolutionärernas representant⁵³ ge mig den bästa och åskådligaste bekräftelsen och jag tror att det blir mest ändamålsenligt om jag citerar hans tal enligt stenogrammet, då får vi se vilka argument de anför till bekräftelse av sina teser. (*Läser stenogrammet*)

Där har ni ett prov på de argument de stödjer sig på. Här har talats om en sockenstämma.⁵⁴ De som tycker detta möte vara en sockenstämma kan tillgripa sådana argument, men det är klart att folk här upprepar våra ord utan att kunna genomtänka dem. Folk upprepar det som bolsjevikerna lärde vänstersocialistrevolutionärerna när dessa ännu var tillsammans med högersocialistrevolutionärerna, och när de talar, så märker man att de lärt sig utantill vad vi sagt men inte förstått varpå detta var grundat och upprepar det nu. Tsereteli och Tjernov var försvarsvänner, men nu är vi försvarsvänner, vi är ”avfallingar”, vi är ”förrädare”. Bourgeoisins hantlangare talar här om en sockenstämma — de koketterar när de säger detta — men varje arbetare förstår utmärkt väl den försvarsvänlighets syfte, av vilken Tsereteli och Tjernov låtit sig ledas, och de bevekelsegrunder vilka föranleder oss att vara försvarsvänner.

Om vi stödjer de ryska kapitalisterna som ville ha Dardanellerna, Armenien och Galizien som det var skrivet i det hemliga fördraget, så blir det en försvarsvänlighet i Tjernovs och Tserotelis anda, och denna försvarsvänlighet var vanärad då, nu är emellertid vår försvarsvänlighet hedervärd. (*Applåder*)

Och när jag vid sidan av dylika argument två gånger i stenogrammet av Kamkovs tal möter det upprepade ordet att bolsjevikerna är den tyska imperialismens hantlangare (*applåder från höger*), ett skarpt ord — jag är mycket glad att alla de som har genomfört Kerenskijs politik understryker detta med applåder. (*Applåder*) Och naturligtvis, kamrater, har jag ingenting att invända mot skarpa ord. Mot sådana kommer jag aldrig att invända. Men för att föra ett skarpt språk måste man ha rätt till detta och rätten att vara skarp får man bara då ord och handling överensstämmer. Och just ett sådant litet villkor, som många intellektuella inte uppskattar,

medan arbetarna och bönderna på sockenstämmorna — så miserabelt, en sockenstämma — de har fattat det både på sockenstämmorna och i de sovjetiska organisationerna och hos dem stämmer ord och handling överens. Vi vet ju emellertid utmärkt väl att de, vänstersocialistrevolutionärerna, satt i högersocialistrevolutionärernas parti till oktober, samtidigt som de senare deltog i delningen av privilegierna, samtidigt som de senare var hantlangare därför att man lovat dem en ministerpost för att de skulle tiga om alla hemliga fördrag. (*Applåder*) Men imperialismens hantlangare kan man under inga omständigheter kalla människor vilka förklarade den krig genom handling, rev sönder fördragen med den risk som var förknippad med detta, gick till förhållning av förhandlingarna i Brest väl vetande att detta skulle kunna skada landet, uthärdade en militär offensiv, en rad oerhörda nederlag och dolde ingenting därav för folket.

Martov har här försäkrat att han inte har läst igenom fördraget. Må den som vill tro honom. Vi vet att dessa människor har vant sig vid att läsa många tidningar, fördraget har de dock inte läst. (*Applåder*) Må den som vill tro. Jag säger er emellertid: om socialistrevolutionärernas parti väl vet att vi ger vika för våldet, vilket vi själva fullständigt avslöjat, att vi gör detta medvetet och öppet säger att vi nu inte kan kämpa utan retirerar — historien känner en rad av de skändligaste fördrag och en rad av krig — och då folk som svar på detta för fram ordet ”hantlangare”, så avslöjar denna skärpa dem själva då de försäkrar att de avbördar sig ansvaret — vad gör de då? Är inte detta hyckleri när folk avbördar sig ansvaret men fortsätter att vara med i regeringen? Jag påstår: när de säger att de avbördar sig ansvaret så är detta fel — nej, de förblir ansvariga och fåfängt tror de att detta är en sockenstämma. Nej, här är de arbetande massornas bästa och ärligaste element församlade. (*Applåder*) Här har ni inte ett borgerligt parlament, dit man en eller två gånger om året väljer människor för att de skall sitta på sina platser och inkassera lön. Detta är folk som skickats från ort och ställe och i morgon kommer de att vara på ort och ställe, i morgon berättar de att om rösterna för vänstersocialistrevolutionärernas parti smälter samman, så är detta välförtjänt därför att detta parti, som uppför sig så, är samma såpbubbla bland bönderna som det visat sig vara bland arbetarna. (*Applåder, röster: ”Riktigt!”*)

Vidare citerar jag för er ytterligare ett ställe ur Kamkovs tal för att visa hur varje representant för de arbetande och exploaterade massorna förhåller sig till detta. ”När kamrat Lenin här i går påstod att kamraterna Tsereteli, Tjernov och andra hade demoraliserat armén, kan vi då inte uppbringa modet att säga att vi tillsammans med Lenin likaså demoraliserade armén.” Ett grundligt övertramp. (*Applåder*) Han har hört att vi var defaitister och påminde om detta när vi har upphört att vara defaitister. Han påminde inte i rätt tid. De har lärt sig ett ord utantill, kommer med revolutionära fraser — men att tänka över hur saken förhåller sig, det förstår de inte. (*Applåder*) Jag påstår att av tusen sockenstämmor där sovjetmakten har konsoliderats, att det i mer än nio hundra av dessa stämmor finns folk som kommer att säga till vänstersocialistrevolutionärernas parti att det inget förtroende förtjänar. De kommer att säga: tänk bara, vi har demoraliserat armén och måste nu påminnas därom. Men hur har vi demoraliserat armén? Vi var defaitister under tsaren, men på Tseretelis och Tjernovs tid var vi inte defaitister. Vi publicerade i *Pravda* en appell vilken Krylenko, då han ännu var förföljd, lät sprida inom armén: ”Varför jag reser till Petrograd”. Han sade: ”Vi manar er inte till uppror.” Detta var ingen demoralisering av armén. Armén demoraliserade de som förklarade detta krig vara ett storartat krig.

Armén har Tsereteli och Tjernov demoraliserat därför att de till folket sade storartade ord vilka olika vänstersocialistrevolutionärer har vant sig att kasta för vinden. Ord väger lätt, det ryska folket är emellertid vant vid att på sockenstämmorna överväga och ta tingen på allvar. Om man då har sagt till det att vi strävar efter fred och diskuterar det imperialistiska krigets villkor, så frågar jag: hur var det dock med de hemliga fördragen och juniioffensiven? Det har

demoraliserat armén. Om man har talat till folket om kampen mot imperialisterna, om försvaret av fosterlandet, så frågar sig folket: tar man någonstädes kapitalisterna i kragen? Det har demoraliserat armén, och det är därför jag har sagt, och ingen har vederlagt det, att armén hade kunnat räddas om vi i mars och april hade tagit makten. Om i stället för exploatörernas ursinniga hat för att vi har undertryckt dem — deras hat mot oss är fullständigt rättmätigt — om de i stället för detta skulle ha ställt de arbetandes och exploaterades fosterlandsintressen över intressena av Kerenskijs fosterland, Rjabusjinskijs hemliga fördrag och beräkningarna på Armenien, Galizien och Dardanellerna — så skulle detta ha varit räddningen. Men i stället för detta, från början av den stora ryska revolutionen och i synnerhet från mars, då det utkom en ofullgången appell till folken i alla länder, delade regeringen själv, vilken hade utgivit appellen som manade till att störta bankirerna i alla länder, med bankirerna inkomster och privilegier — det var detta som demoraliserade armén och det var därför som armén inte har kunnat hålla stånd. (*Applåder*)

Och jag påstår att vi alltsedan denna appell av Krylenko, vilken inte var den första och som jag erinrar mig emedan den särskilt har inpräglats hos mig, inte demoraliserade armén utan sade: håll fronten, ju snabbare ni tar makten, desto lättare håller ni den. Och att nu säga att vi är emot inbördeskriget, men för uppror — hur ovärdigt är inte detta och vilket föraktligt pladder. När detta når fram till landsbygden och när soldaterna där, vilka har sett kriget på annat sätt än de intellektuella och vilka vet att lätt är bara att vifta med ett pappsvärd, när de säger att man i ett kritiskt ögonblick har hjälpt dem som är barfota, avklädda och lidande därmed att man drivit dem till offensiv — de säger nu, det gör ingenting om det inte finns någon armé men i stället blir det ett uppror. Att driva folket mot en reguljär armé med modern teknik — det är en förbrytelse, och detta har vi so- cialister lärt. Ty kriget har lärt mycket, inte bara det att människorna har lidit utan också det att den tar överhanden som har den bästa tekniken, organisationen, disciplinen och de bästa maskinerna; detta har kriget lärt oss, och det är bra att vi har fått lära oss det. Man måste lära sig att utan maskiner och utan disciplin kan man inte leva i ett modernt samhälle — antingen måste man bemästra den moderna tekniken eller bli undertryckt. Ty åren av synnerligen svåra lidanden har lärt bönderna vad krig är för något. Och när var och en med sina tal går till sockenstämmorna, när vänstersocialistrevolutionärernas parti går dit, så får det en fullständig välförtjänt bestraffning. (*Applåder*)

Ytterligare ett exempel, ytterligare ett citat ur Kamkovs tal. (*Läser*)

Ibland är det förvånande lätt att ställa frågor; det finns emellertid ett ordspråk — det är ohövligt och grovt — vilket passar sådana frågor — det säger nu en gång så — jag menar ordspråket: en dåre kan fråga mer än tio visa kan svara. (*Applåder, oväsen*)

Kamrater, i det citat som jag läste upp inbjuder man mig att svara på frågan: hur länge kommer andhämtningspausen att vara, en vecka, två veckor eller längre? Jag påstår att den människa som på varje sockenstämma och i varje fabrik i namn av ett allvarligt parti kommer med en sådan fråga till folket, den kommer folket att skratta ut och driva bort, därför att man på varje sockenstämma förstår att man inte kan ställa frågor om det som man inte kan veta. Det förstår varje arbetare och bonde. (*Applåder*) Om ni absolut vill ha ett svar, så säger jag er att naturligtvis varje vänstersocialistrevolutionär som skriver i tidningarna eller uppträder på mötena kommer att säga av vad denna frist beror: därav, när Japan anfaller, med vilka styrkor och vilket motstånd det möter; därav, hur mycket tysken kommer att trassla in sig i Finland och i Ukraina; därav, när offensiven på alla fronter kommer; därav, hur den kommer att utveckla sig; därav, hur den inre konflikten i Österrike och Tyskland kommer att vidareutvecklas och ytterligare av många andra orsaker. (*Applåder*)

När man därför med segerviss min på ett allvarligt möte frågar: svara mig, hur länge kommer andhämtningspausen att vara — så säger jag att sådana människor kommer att drivas bort från arbetar- och bondemötena av dem som förstår att efter ett plågsamt treårigt krig är varje vecka av andhämtning den största välgärning. (*Applåder*) Och jag påstår, att hur mycket man än har skällt på oss här och nu, att om man i morgon skulle samla alla de skällsord som haglat över oss från höger-, nästan höger-, omkring höger- och vänstersocialistrevolutionärerna, kadeterna och mensjevnikerna, om man samlar och publicerar dem alla, om det blir hundratals pud papper, så kommer allt detta att väga fjäderlätt för mig i jämförelse med det, att hos oss i bolsjevikgruppen här nio tiondelar sade: vi vet vad krig är och vi ser nu, när vi har åstadkommit denna korta andhämtningspaus, att det är ett plus till förbättring av vår sjuka armé. Och på varje bondemöte kommer nio tiondelar av bönderna att säga vad varje av saken intresserad vet, och vi har inte avvisat och avvisar inte ett enda praktiskt förslag när vi kan hjälpa på något sätt.

Vi har fått möjlighet att hämta andan, om än bara för tolv dagar, tack vare den politik som gått mot den revolutionära frasen och den ”allmänna” meningen. När Kamkov och vänstersocialistrevolutionärerna koketterar med er och kastar förföriska blickar på er, så koketterar de å ena sidan med er men vänder sig å andra sidan till kadeterna: glöm oss inte, vi är ju helhjärtat med er. (*Röst i salen: ”Lögn”*) Och när en av representanterna för socialistrevolutionärerna, jag tror inte det var vänstersocialistrevolutionärerna utan snarare ultravänstersocialistrevolutionärerna, en maximalist, talade om frasen, då sade han att frasen är allt det som hänför sig till äran. (*En röst: ”Riktigt”*) Naturligtvis, från högerlägret skriker man ”riktigt”; detta utrop är angenämare för mig än utropet ”lögn”, trots att inte heller det senare gör något intryck på mig. Det vore en annan sak om jag skulle ha beskyllt dem för fraser utan att ha gett någon klar och exakt bekräftelse, men jag har ju anfört två exempel och dessa har jag tagit inte ur fantasin utan ur den levande historien.

Tänk efter, befann sig inte företrädarna för socialistrevolutionärerna i ett liknande läge, då de 1907 gav Stolypin försäkran att de i tro och sanning skulle tjäna monarken Nikolaus II? Jag hoppas att jag under revolutionens långa år har lärt ett och annat och när man beskyller mig för förräderi, så säger jag: man måste först och främst orientera sig i historien. Om vi hade velat ge historien en annan vändning och det visar sig att det är vi som har vänt oss och inte historien, då kan ni avrätta oss. Historien övertygar man inte med tal, och historien kommer att visa att vi hade rätt när vi ledde arbetarorganisationerna till den stora Oktoberrevolutionen 1917, men bara tack vare det att vi höjde oss över frasen och förstod att ta hänsyn till fakta, lära oss av dem. Och när det nu, den 14-15 mars, har framgått att om vi skulle ha fört krig, så skulle vi ha hjälpt imperialismen, fått transportväsendet helt sönderslaget och förlorat Petrograd — så ser vi att det är gagnlöst att kasta ord omkring sig och att vifta med ett pappsvärd. När dock Kamkov kommer till mig och frågar: ”Kommer denna andhämtningspaus att vara länge?” — så kan man inte svara på det därför att ingen internationellt objektiv revolutionär situation har förelegat. Det kan nu inte vara någon lång andhämtningspaus för reaktionen därför att den objektiva situationen överallt är revolutionär, därför att arbetar-massorna överallt är uppbragta och av kriget ställda på tålamodets och utmattningens yttersta gräns, detta är ett faktum. Man kan inte komma ifrån detta faktum och därför har jag bevisat för er att det var en period då revolutionen gick framåt, då vi gick i spetsen och vänstersocialistrevolutionärerna kom fjäskande bakom oss. (*Applåder*) Nu har dock en period nalkats när man tvingas retirera inför en övermakt. Denna karakteristik är helt igenom konkret. Ingen kan bestrida den. Den historiska analysen måste bekräfta den. Ja, vad sockenstämman beträffar, så låter vår marxist — kvasimarxist — Martov åskan gå däröver; han utgjuter sig över att man har förbjudit tidningar; han förklarar skrytsamt att man har förbjudit de undertryckta och kränkta tidningarna för att de hjälper till att störta sovjetmakten, däröver

låter han åskan gå (*Applåder*) ... Om detta tiger han inte. Sådana saker serverar han er men ett försök att svara på min med all skärpa ställda historiska fråga om det är sant eller inte att vi från oktober gick i ett triumftåg ... (*Röster från höger: "Nej"*) Ni kommer att säga "nej" men alla dessa kommer att säga "ja". Jag frågar: kan vi nu anträda ett segertåg mot den internationella imperialismen? Nej, det kan vi inte och alla vet det. När man i en rättfram och enkel sats säger detta rakt i ansiktet på folket för att lära det göra revolution — revolutionen är en djupgående, svår och komplicerad vetenskap — för att lära både arbetarna och bönderna, som gör den, då skriker fienderna: feglingar, förrädare, ni har kastat fanan, ni vill frigöra er genom ord, ni vinkar av. Nej. Många sådana frasrevolutionärer har alla revolutioners historia sett och av dem har ingenting blivit kvar utom stank och rök. (*Applåder*)

Ett annat exempel, kamrater, som jag har anfört, var Tyskland, ett Tyskland undertryckt av Napoleon, ett Tyskland som genomlevde skändliga fredsfördrag omväxlande med krig. Man frågar mig: kommer vi ännu länge att iaktta fördragen? Om det skulle ha varit ett treårigt barn som frågat mig: kommer ni att iaktta fördraget eller inte? — så skulle det vara både betagande och naivt. Men när den vuxne Kamkov från vänstersocialist-revolutionärernas parti frågar detta, så vet jag att några få vuxna arbetare och bönder kommer att tro på naiviteten men flertalet kommer att säga: "Hyckla inte!" Ty det historiska exempel som jag har anfört säger solklart att befrielsekrig av folk som förlorat sin armé — och det har förekommit upprepade gånger — av folk som bli vit så slagna att de har förlorat hela sitt land, så slagna att de har tvingats ställa hjälpkårer till erövrarens förfogande för nya erövringsfälttåg, att detta kan inte strykas ut ur historien och ni kommer inte att utradera det med något medel. Men när vänstersocialistrevolutionären Kamkov — som jag har sett av stenogrammet — mot mig invänder: "I Spanien har det dock förekommit revolutionära krig", så har han därmed bekräftat min uppfattning, han har ju med detta slagit sig själv. Just Spanien och Tyskland bekräftar mitt exempel, bekräftar att det är barnsligt att bestämma frågan om erövringskrigens historiska period på grundval av om "ni kommer att iaktta fördraget, när ni kommer att kränka det, när man kommer att ertappa er ..." Historien har dock lärt att var-j e fördrag framkallas genom temporärt inställande av kampen och en ändring av styrkeförhållandet, det har hänt att fredsfördrag spruckit efter några dagar, det har hänt att fredsfördrag brutits efter en månad, det förekom perioder av flera år då Tyskland och Spanien slöt fred och bröt den efter några månader, och till på köpet bröt man den flera gånger. Under en rad av krig har folken lärt sig vad det vill säga att föra krig. När Napoleon ledde tyska trupper för att undertrycka andra folk, då lärde han dem det revolutionära kriget. Det var historiens väg.

Därför säger jag er, kamrater, att jag är djupt övertygad om att det av nio tiondelar av vår bolsjevikgrupp fattade beslutet kommer att antas av nio tiondelar av alla politiskt medvetna och verksamma arbetare och bönder i Ryssland. (*Applåder*)

Vi har möjlighet att pröva om det är riktigt vad jag har sagt eller om jag misstar mig, eftersom ni reser till ort och ställe och var och en av er kommer att redogöra för de lokala sovjeterna, och överallt kommer lokala beslut att fattas. Slutligen vill jag säga: låt inte provocera er. (*Applåder*) Bourgeoisin vet vad den gör, bourgeoisin vet varför den jublade i Pskov, varför den jublade i dessa dagar i Odessa, Vinnitjenkos bourgeoisin, bourgeoisin av dessa ukrainska Kerenskij-, Tsereteli- och Tjernov-män. Den jublade därför att den mycket bra förstod vilket gigantiskt diplomatiskt fel sovjetmakten med hänsynstagande till läget begick då den med en flyende och sjuk armé försökte att föra krig. Bourgeoisin drar in er i krigets fälla. Man får inte bara gå till angrepp utan måste också retirera. Detta vet varje soldat. Ni måste förstå att bourgeoisin drar både er och oss in i fällan. Ni måste förstå att hela bourgeoisin och alla dess frivilliga och ofrivilliga hantlangare gillar denna fälla. Ni kan uthärda de svåraste nederlag, hålla de svåraste positioner och genom återtåget vinna tid. Tiden arbetar för oss. Imperialisterna kommer att föräta sig och spricka och i deras sköte växer en ny gigant; den

växer långsammare än vi önskar men den växer, den skall komma oss till hjälp och när vi får se att den börjar sitt första slag, då kommer vi att säga: återtågets tid är slut, epoken av världsoffensiv och epoken av den socialistiska världsrevolutionens seger börjar. (*Stormande, ihållande applåder*)

Pravda nr 49, den 19 (6) mars 1918

V. I. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 36, sid. 112-121

3. Resolution om ratificering av Brestfreden

Kongressen godkänner (ratificerar) det fredsfördrag som undertecknades av våra representanter i Brest-Litovsk den 3 mars 1918.

Kongressen anser att centrala exekutivkommittén och folkkommisariernas råd handlade rätt när de beslöt att sluta denna oerhört tunga, påtvingade och förnedrande fred, på grund av att vi inte har någon armé och att folkets krafter uttömts till det yttersta av kriget; av bourgeoisin och de borgerliga intellektuella fick folket inget stöd i sina olyckor, vilka tvärtom utnyttjades av dem i klassegöistiskt syfte.

Kongressen anser också att fredsdelegationen obestriddigt handlade rätt när den vägrade inlåta sig på en detaljerad diskussion om de tyska fredsvillkoren, eftersom dessa påtvingats oss i form av ett uppenbart ultimatum och genom ohöljt våld.

Kongressen för inför alla arbetare, soldater och bönder, inför alla de arbetande och förtryckta massorna fram ögonblickets främsta, aktuellaste och mest trängande uppgift – att höja de arbetandes disciplin och självdisciplin, att överallt upprätta starka och välbyggda organisationer som om möjligt omfattar hela produktionen och hela produktfördelningen, att skoningslöst bekämpa det kaos, den desorganisation och den förstörelse som är historiskt oundvikliga som en följd av det mest förödande krig men som samtidigt utgör det främsta hindret för socialismens definitiva seger och för ett bestående av det socialistiska samhällets grundvalar.

Idag, efter oktoberupproret, efter störtandet av bourgeoisins politiska makt i Ryssland, efter det att vi sagt upp och offentliggjort alla hemliga imperialistiska fördrag, efter annulleringen av alla utlandslån, efter det att arbetar- och bonderegeringen föreslagit alla folk utan undantag en rättvis fred och efter frigörelsen från det imperialistiska krigets gastkramning kan Ryssland med full rätt förklara att det inte deltar i utplundringen och förtryckandet av andra länder.

Ryska federativa sovjetrepubliken som enhälligt fördömer alla plundringskrig, erkänner från och med nu sin rätt och sin plikt att försvara det socialistiska fosterlandet mot alla eventuella angrepp från någon imperialistisk makts sida.

Kongressen anser det därför vara alla de arbetande massornas otvetydiga plikt att spänna alla krafter för att återupprätta och höja landets värnkraft, för att återupprätta dess militära styrka på basis av en socialistisk milis och allmän militär utbildning av all ungdom och alla vuxna medborgare av båda könen.

Kongressen uttrycker sin absoluta övertygelse om att sovjetmakten, som orubbligt uppfyllt alla förpliktelser vad beträffar arbetarnas internationella solidaritet i alla länder i deras kamp mot kapitalets förtryck och för socialism, kommer att fortsätta att göra sitt bästa för att hjälpa den socialistiska världs rörelsen, för att trygga och förkorta den väg som leder mänskligheten till befrielse från kapitalets ok och från löneslaveri, till upprättande av ett socialistiskt samhälle och till varaktig och rättvis fred mellan folken.

Kongressen är fast övertygad om att den internationella arbetarrevolutionen inte är avlägsen och att det socialistiska proletariats fullständiga seger är säkrad, trots att imperialisterna i alla länder utan tvekan tillgriper de mest brutala medel för att slå ned den socialistiska rörelsen.

Skrivet den 13 eller 14 mars 1918.

Publicerat i *Pravda (Sotsial-Demokrat)* nr 47 den 16 (3) mars 1918

V. I. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 36, sid. 122-123